

FINLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

Utgiven i Helsingfors den 18 juni 2015

762/2015

Lag

om ändring av lagen om försäkringsdomstolen

Utfärdad i Helsingfors den 12 juni 2015

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om försäkringsdomstolen (132/2003) 2, 4—6, 8, 10, 11, 13, 16 och 18 §,
av dem 2 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 569/2015, 4 och 5 § sådana de lyder delvis
ändrade i lagarna 1207/2003 och 569/2015, 8 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 618/2011,
10 § sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 384/2007 och 569/2015, 11 § sådan den lyder
delvis ändrad i lag 1228/2004 och 13 § sådan den lyder i lag 569/2015, samt
fogas till lagen nya 2 a, 10 a och 10 b § som följer:

2 §

Ledamöter

Vid försäkringsdomstolen finns en överdomare samt som övriga lagfarna ledamöter försäkringsrättsdomare. Även en föredragande kan tjänstgöra som lagfaren ledamot enligt vad som bestäms genom förordning av statsrådet.

Överdomaren vid försäkringsdomstolen leder domstolen och svarar för dess resultat.

Försäkringsdomstolen har en överläkare som verkar som läkarledamot med uppgiften som huvudsyssla. Utöver uppgiften som läkarledamot ska överläkaren planera och utveckla det medicinska bedömningsförfarandet vid försäkringsdomstolen och sörja för den allmänna planeringen och organiseringen av läkarledamöternas arbete och för att arbetet ger resultat. Överläkaren ska också övervaka att läkarledamöterna tillämpar rättsprinciperna och tolkar lagen på ett enhetligt sätt.

Vid försäkringsdomstolen finns dessutom läkarledamöter, ledamöter som är förtrogna

med arbetsförhållanden eller företagsverksamhet och ledamöter som är förtrogna med militärskadeärenden. Dessa är ledamöter med uppgiften som bisyssla.

2 a §

Sakkunnigläkare vid försäkringsdomstolen

Vid försäkringsdomstolen finns sakkunnigläkare, av vilka försäkringsdomstolen vid behov inhämtar sakkunnigutlåtande.

4 §

Behörighet för och förordnande av läkarledamöter och sakkunnigläkare

Läkarledamöterna och sakkunnigläkarna ska vara legitimerade läkare. Läkarledamöterna och sakkunnigläkarna ska ha goda muntliga och skriftliga kunskaper i finska samt nöjaktiga muntliga och skriftliga kunskaper i svenska.

Statsrådet förordnar på framställning av

justitieministeriet för fem år i sänder en överläkare samt ett tillräckligt antal läkarledamöter med uppgiften som bisyssla och sakkunnigläkare till försäkringsdomstolen. Läkarledamöterna förordnas dock högst till dess att de uppnår den avgångsålder som anges i 6 §.

Försäkringsdomstolen ska ledigförklara uppdragen som läkarledamot och sakkunnigläkare. Försäkringsdomstolen kan skaffa utlåtanden eller andra upplysningar om sökandena samt vid behov höra social- och hälsovårdsministeriet innan den lägger fram ett motiverat förslag för justitieministeriet om vilka av sökandena som ska förordnas till uppdragen.

Den som föreslås till läkarledamot eller sakkunnigläkare ska innan han eller hon förordnas till uppdraget och under det att uppdraget pågår lämna försäkringsdomstolen en i 14 § i lagen om utnämning av domare avsedd redogörelse för sina bindningar.

5 §

Förordnande av andra ledamöter med uppgiften som bisyssla

Statsrådet förordnar på framställning av justitieministeriet för fem år i sänder ett tillräckligt antal ledamöter med uppgiften som bisyssla, vilka är förtrogna med arbetsförhållanden eller företagsverksamhet samt med militärskadeärenden, samt suppleanter för dem till försäkringsdomstolen, dock högst till dess att de uppnår den avgångsålder som anges i 6 §. De ledamöter med uppgiften som bisyssla som avses här och deras suppleanter ska förordnas så att det bland dem finns ett tillräckligt antal med kunskaper i finska och ett tillräckligt antal med kunskaper i svenska.

För förordnande av de ledamöter med uppgiften som bisyssla och suppleanter för dem som avses i 1 mom. ska förslag läggas fram för justitieministeriet enligt vad som föreskrivs i 11 och 12 §. På de aktörer som lägger fram förslag till kandidater tillämpas bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar när de sköter detta uppdrag. I varje enskilt förslag ska det finnas minst dubbelt så många kandidater som det behövliga antalet ledamöter och suppleanter.

Ledamöter med uppgiften som bisyssla

och suppleanter för dem ska förordnas fastän något förslag till förordnande inte har gjorts inom en av statsrådet utsatt tid eller ett bristfälligt förslag har gjorts upp, om ett förslag inte gjorts upp eller kompletterats trots att en begäran om detta framförts. Justitieministeriet kan begära ett nytt förslag om kandidaterna inte uppfyller de allmänna grunderna för tjänsteutnämning.

Den som föreslås till ledamot med uppgiften som bisyssla eller till suppleant för en sådan ledamot ska innan han eller hon förordnas till uppdraget och under det att uppdraget pågår lämna försäkringsdomstolen en i 14 § i lagen om utnämning av domare avsedd redogörelse för sina bindningar.

6 §

Förfarandet när en plats blir ledig samt avgångsålder

Om överläkarens plats, en plats som innehas av en läkarledamot med uppgiften som bisyssla, eller någon annan ledamot med uppgiften som bisyssla eller av en sakkunnigläkare blir ledig under mandatperioden ska en efterträdare förordnas för återstoden av perioden. På rätten för överläkaren, läkarledamöter med uppgiften som bisyssla och andra ledamöter med uppgiften som bisyssla att kvarstå i uppgiften tillämpas vad som föreskrivs om rätten för innehavare av domartjänst att kvarstå i tjänsten.

Överläkaren, läkarledamöterna med uppgiften som bisyssla och de andra ledamöterna med uppgiften som bisyssla, fränsett de ledamöter som är förtrogna med ärenden som gäller olycksfall i militärtjänst och militärskadeärenden, är skyldiga att avgå när de fyller 68 år.

8 §

Föredragande

Föredragande vid försäkringsdomstolen är kanslichefen, assessorer och försäkringsrättssekreterare.

Även en försäkringsrättsdomare kan vara föredragande. Försäkringsdomstolen kan till föredragande förordna också någon annan tjänsteman med lämplig högskoleexamen.

Behörighetsvillkor för tjänsterna som kanslichef, assessor och försäkringsrättssekreterare är annan högre högskoleexamen i juridik än magisterexamen i internationell och komparativ rätt.

Kanslichefen, assessorerna och försäkringsrättssekreterarna utnämns av överdomaren vid försäkringsdomstolen.

10 §

Försäkringsdomstolens sammansättning vid avgörande samt sammanträde

Rättskipningsärenden avgörs efter föredragning vid ett sammanträde där försäkringsdomstolens överdomare eller en försäkringsrättsdomare är ordförande och två lagfarna ledamöter är övriga ledamöter. I stället för en av de lagfarna ledamöterna ska en läkarledamot delta i behandlingen av ett ärende, om en medicinsk utredning kan inverka på avgörandet av ärendet. Bestämmelser om när ledamöter som är förtrogna med arbetsförhållanden eller företagsverksamhet samt ledamöter som är förtrogna med militärskadeärenden ska delta i behandlingen av ett ärende finns i 11 och 12 §. Beslut om andra åtgärder än det slutliga avgörandet i huvudsaken kan fattas av försäkringsdomstolen utan att ledamöter med uppgiften som bisyssla deltar.

Ett ärende kan avgöras också utan sammanträde, om samtliga ledamöter i den sammansättning som ska avgöra ärendet är eniga om saken efter att ha tagit del av handlingarna och godkänt utkastet till avgörande genom anteckning och om ingen av ledamöterna kräver att det ska hållas ett sammanträde. Ordföranden i den sammansättning som avgör ärendet ska efter att ha läst ställningstagandena av de övriga ledamöterna i sammansättningen genom anteckning fastställa att ärendet ska avgöras antingen i sammanträde eller, om ledamöterna är eniga, utan sammanträde.

Bestämmelser om domför sammansättning i ärenden som gäller rättegångens offentlighet i försäkringsdomstolen finns i lagen om offentlighet vid rättegång i förvaltningsdomstolar (381/2007).

10 a §

Domförhet med en ledamot

Försäkringsdomstolen är domför med en ledamot, om inte den fråga som ska avgöras i ett ärende är av en sådan art att den förutsätter en sammansättning med tre eller fem ledamöter och gäller

1) avvisande av ett ärende som väckts vid försäkringsdomstolen men inte hör till dess behörighet,

2) avvisande av ett ärende som inkommit efter besvärstiden,

3) ett ärende som med anledning av ny utredning i sin helhet ska återremitteras eller överförs till förmånsverket,

4) ett utmätningssärende och yrkanden i samband därmed,

5) avbrytande av verkställighet och yrkanden i samband därmed, eller

6) ett ärende där besvär, en ansökan eller yrkanden har återtagits helt och hållet samt yrkanden som anknyter till ett sådant ärende.

Ärendet avgörs efter föredragning. Vid en sammansättning med en ledamot ska ledamoten vara överdomaren eller en försäkringsrättsdomare.

10 b §

Domförhet med två ledamöter

Om den fråga som ska avgöras i ett ärende inte är av en sådan art att den förutsätter en sammansättning med tre ledamöter, är försäkringsdomstolen domför i en sammansättning med två ledamöter av vilka den ena är lagfaren ledamot och den andra är läkarledamot. Domförheten med två ledamöter förutsätter att det ärende som ska avgöras gäller överklagande av ett beslut som Folkpensionsanstalten fattat i första instans och som avser något annat än sjukpensionsärenden, ersättningsärenden i samband med företagshälsovård eller ärenden som gäller rehabiliteringsförmåner och där en medicinsk utredning kan inverka på hur ärendet avgörs.

Ärendet avgörs efter föredragning. Vid en sammansättning med två ledamöter ska den lagfarna ledamoten vara överdomaren eller en försäkringsrättsdomare.

Om ledamöterna inte är eniga om avgörandet i ett ärende som har behandlats i en sammansättning med två ledamöter, ska ärendet överföras till en sammansättning med tre ledamöter för avgörande.

11 §

Ledamöter förtrogna med arbetsförhållanden eller företagsverksamhet

I behandlingen av de ärenden som avses i denna paragraf vid försäkringsdomstolen deltar två ledamöter som är förtrogna med förhållandena i arbetslivet och på arbetsmarknaden eller i företagsverksamhet. Dessa ledamöter och deras suppleanter förordnas

1) på förslag av de mest representativa arbetsgivar- och arbetstagarorganisationerna, när det är fråga om

a) ärenden som gäller arbetspension för personer i privaträttsligt anställningsförhållande,

b) ärenden som gäller olycksfallsförsäkring, eller

c) arbetslöshetsdagpenning, arbetsmarknadsstöd, arbetskraftspolitiskt utbildningsstöd, utbildningsdagpenning, vuxenutbildningsstöd, ersättning för uppehälle, alterneringsersättning, lönegaranti eller ärenden där ansökan om medlemskap i en arbetslöshetskassa har förkastats eller en medlem utestutsits ur arbetslöshetskassan,

2) på förslag av kommunala arbetsmarknadsverket och huvudavtalsorganisationer som representerar kommunala tjänstemän och arbetstagare, när det är fråga om ärenden som gäller förvärvspension för personer i kommunal anställning,

3) på förslag av statens arbetsmarknadsverk och de mest representativa centralorganisationerna för statens tjänstemän och arbetstagare, när det är fråga om ärenden som gäller förvärvspension för personer i statens tjänst eller därmed jämförbar tjänst,

4) på förslag av de mest representativa företagarorganisationerna, när det är fråga om ärenden som gäller förvärvspension för företagare,

5) på förslag av de mest representativa lantbruksföretagarorganisationerna, när det är fråga om ärenden som gäller förvärvspension

eller olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare och personer som arbetat i uppgifter som kan jämföras med lantbruksföretagares uppgifter, och

6) på förslag av försvarsministeriet och de mest representativa av de organisationer som är förtrogna med ersättningstagarnas förhållanden, när det är fråga om ärenden som gäller olycksfall i militärtjänst.

I de ärenden som avses i 1 mom. 1—3 och 6 punkten ska den ena av de ledamöter som avses i det momentet och som deltar i behandlingen vara förordnad på förslag av arbetsgivarsidan och den andra på förslag av arbetstagersidan.

13 §

Förstärkt sammanträde och plenum

Om avgörandet i ett rättskipningsärende eller en fråga i ett sådant ärende kan vara av principiell betydelse med tanke på tillämpning av lag, om ärendet i övrigt är av vidsträckt betydelse eller om avgörandet skulle avvika från tidigare praxis, kan överdomaren eller en avdelningschef överföra ärendet eller frågan till förstärkt sammanträde där överdomaren eller avdelningschefen är ordförande och där de övriga ledamöterna är de ledamöter som tidigare behandlat ärendet samt de övriga försäkringsrättsdomarna vid avdelningen i fråga. Det förstärkta sammanträdet är domfört när minst två tredjedelar av ledamöterna är närvarande.

Överdomaren kan under de förutsättningar som föreskrivs i 1 mom. överföra ett rättskipningsärende eller en fråga i ett sådant ärende till plenum där överdomaren är ordförande och där de övriga ledamöterna är de ordinarie försäkringsrättsdomarna och de ledamöter som tidigare behandlat ärendet. Plenum är domfört när minst två tredjedelar av ledamöterna är närvarande.

16 §

Behandling av ärenden i försäkringsdomstolen

Vid behandlingen av ärenden i försäkringsdomstolen tillämpas förvaltningspro-

cesslagen (586/1996), om inte något annat föreskrivs särskilt.

En enskild part har rätt att begära muntlig förhandling i försäkringsdomstolen. Vad som i 38 § i förvaltningsprocesslagen föreskrivs om muntlig förhandling i förvaltningsdomstolen på begäran av en enskild part, gäller muntlig förhandling i försäkringsdomstolen.

Försäkringsdomstolen kan lämna en skriftlig eller muntlig utredning utan avseende, om den anländer till försäkringsdomstolen samma dag som ärendet avgörs eller därefter. Sådan utredning tas inte med i rättegångsmaterialet.

När ett ärende har blivit anhängigt vid försäkringsdomstolen ska domstolen underätta sökanden om detta, om den beräknade behandlingstiden och om hur muntlig och skriftlig utredning beaktas vid behandlingen samt ge sökanden anvisningar om hur eventuell tilläggsutredning kan sändas in.

18 §

Undanröjande av beslut

Försäkringsdomstolen kan undanröja ett lagakraftvunnet beslut och förordna om ny behandling av målet eller ärendet enligt vad som föreskrivs särskilt. Ansökan om undanröjande av ett beslut ska göras inom fem år från det att beslutet vunnit laga kraft. Av synnerligen vägande skäl kan ett beslut undanröjas också på ansökan som gjorts efter utgången av den föreskrivna tiden. I fråga om förfarandet vid undanröjande av beslut gäller

i övrigt vad som i förvaltningsprocesslagen föreskrivs om besvär.

Ansökningsärenden som gäller undanröjande av beslut avgörs av försäkringsdomstolen i en sammansättning med tre ledamöter.

Utöver vad som i 1 mom. föreskrivs om undanröjande av beslut kan försäkringsdomstolen i samband med att den avgör ett anhängigt ärende undanröja ett beslut som anknyter till ärendet utan att det görs någon ansökan eller framställning om undanröjande.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2016.

På benämningen på och behörigheten för suppleanter för läkarledamöter som verkar vid försäkringsdomstolen när denna lag träder i kraft tillämpas 2 a §.

Om en läkarledamots- eller suppleantuppgift blivit ledig före denna lags ikraftträdande, iakttas vid tillsättandet av uppgiften de bestämmelser om förfarandet vid förordnande som gällde vid ikraftträdandet av denna lag.

Överläkaren vid försäkringsdomstolen, läkarledamöter med uppgiften som bisyssla och övriga ledamöter med uppgiften som bisyssla samt sakkunnigläkare vid försäkringsdomstolen är skyldiga att redogöra för sina bindningar när de första gången efter denna lags ikraftträdande förordnas till sina uppgifter.

Om ett ärende har överförts till plenum före ikraftträdandet av denna lag, tillämpas på sammansättningen i plenum de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet, även om plenum hålls efter ikraftträdandet.

Helsingfors den 12 juni 2015

Republikens President

SAULI NIINISTÖ

Justitie- och arbetsminister *Jari Lindström*